

lertid i denne henseende veksle fra tid til anden, alene på grund af de vekslende elevholds ønsker om og evner til at overgå til eksamensskole i de forskellige år, uden at der hermed er forbundet en karakterændring af skolen. På den anden side forekommer det naturligvis også, at en skole, der tidligere har været, og alene har taget sigte på at fungere som underskole for eksamensskoler, ønsker at ændre karakter og at omdanne sig til en friskole, omfattende hele den undervisningspligtige alder, undertiden netop ud fra en erkendelse af det utilfredsstillende ved at lade skolen standse sin undervisning for børnene inden den undervisningspligtige alders ophør, således at de børn, der ikke opnår optagelse i eksamensskolen, dog må overflyttes til en anden skole.

Der forekommer her en række grænsetilfælde, hvor skoler, der efter opbygning og væsen har karakter af henholdsvis friskole eller underskole, i det ydre fremtræder under samme form, således at det ikke lader sig afgøre efter en bestemt norm med hensyn til elevtalsfordeling og lignende, om skolen rettelig henhører under den ene eller den anden gruppe.

Den rette afgørelse vil i sådanne tilfælde kun kunne træffes efter et nærmere kendskab til skolens indre forhold og virksomhed, og man har derfor foreslået indsat en bestemmelse i loven, hvorefter tvivlsspørgsmål i denne henseende afgøres af undervisningsministeren efter samråd med en af Dansk friskoleforening valgt repræsentant. Der må naturligvis altid gives skolen lejlighed til grundigt at redegøre for sine forhold, ligesom der bør gives den en passende frist til at ændre sine forhold, hvor der skønnes at være mulighed for at bringe disse i overensstemmelse med kravene.

ad II. Tilsynet.

Til punkt 2. Man har fundet det naturligt, at indføje en bestemmelse om, at skolerne ved deres årlige indberetninger også skal godtgøre, at de opfylder lovens krav ifølge § 1 om, at de skal undervise deres elever gennem hele den undervisningspligtige alder.

Til punkt 3. Da der ikke iøvrigt efter loven kræves nogen godkendelse af en friskole, foreslås bestemmelsen om en særlig forudgående godkendelse som betingelse for en skoles adgang til at vælge egen tilsynsførende udeladt.

Til punkt 4. Den herunder foreslåede bestemmelse svarer til § 6, stk. 1 i den hidtil gældende lov.

Til punkt 5. Efter at det i skoletilsynsloven af 20. maj 1933 foreskrevne tilsyn med kristendoms-

undervisningen, hvorpå tilsynet i den hidtidige friskolelov i det væsentlige bygger, ved skoletilsynsloven af 12. april 1949 § 16 er begrænset til en ret for sognepræsten eller en anden af biskoppen godkendt præst i vedkommende kommune til at overvære kristendomsundervisningen i pastoratets skoler, finder ministeriet, at det hidtidige obligatoriske tilsyn med kristendomsundervisningen i friskoler må kunne bortfalde, således at ansvaret herfor ligesom for andre fag uden særligt anordnet tilsyn alene hviler på skolekredsen. Det forudsættes herved, at skolerne på tilsvarende måde som folkeskolen vil stå åbne for præsterne ved de menigheder, hvortil børnene hører.

Til punkt 6. Ændringen er af formel karakter.

Til punkt 7. Der henvises til det under punkt 5 anførte.

Til punkt 8. Ændringen er en følge af de under punkt 4 og 7 foreslåede ændringer.

ad III. Statstilskud.

Til punkt 9. Under hensyn til, at friskolerne i henhold til de før friskoleloven af 12. juli 1946 gældende regler kunne oppebære statstilskud med et elevtal på gennemsnitlig 10 elever, optog man i lovens § 7, stk. 2 en bestemmelse om, at skoler oprettet før lovens ikrafttræden kunne bevare deres tilskud med dette elevtal, medens der for de øvrige skoler blev stillet krav om et elevtal af gennemsnitlig 15 elever.

Ministeriet har anset det for rimeligt, at denne regel opretholdes, men da en friskoles elevtal erfaringsmæssigt kan komme ud for store svingninger, som ikke er udtryk for en svigtende interesse for skolens virke, men en følge af ændringer i børnetallet indenfor den relativt begrænsede forældre-kreds, finder man det rimeligt at udvide reglen til generelt at omfatte alle skoler, der drives af en forældre-kreds, og som har bestået igennem en længere årrække f. eks. 10 år, og således har vist deres levedygtighed.

Til punkt 10. Efter den gældende bestemmelse i lovens § 7, stk. 3 kan en skole, der på grund af manglende elevtilgang mister tilskudsretten, kun generhverve denne på samme betingelse som en ny skole. Dette skønnes imidlertid ikke rimeligt, hvis skolen, trods fortabelsen af tilskudsretten, fortsætter sin virksomhed, og det foreslås derfor, at en sådan skole, hvis den har bestået i en længere årrække, skal kunne generhverve tilskudsretten med opnåelse af elevtal på 10.

Til punkt 11. Da man ikke i 1946 kunne overse, om skolerne ville være i stand til at bære de udgifter,